

Изази неђељом.

Цијена:

За ЦРНУ ГОРУ и АУСТРО-УГАРСКУ (с БОСНОМ и ХЕРЦЕГОВИНОМ) на годину 6 ф., на по год 3 ф., на четврт године 1 ф. и 50 новчића.

За све остале земље у ЈЕВРОПИ и АМЕРИЦИ: на годину 20 франака, на по годину 10 франака, на четврт године 5 франака.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

Л И С Т З А П О Л И Т И К У И Б Њ И Ж Е В Н О С Т .

Претплата шаље се у плаћеним писмима непосредно администрацији „Гласа Црногорца“ на Цетиње, а може се и картом упућеном на пошту у Београд. Дописи пошту се уредништу. Рукописи се не враћају.

За огласе плаћа се од реда 5 новчића. За неке и на дуже вријеме мање.

ТЕЛЕГРАМИ „ГЛ. ЦРНОГОРЦА“.

МАДРИД, 1 јануара. — Од синоћ Краљу је много боље. Слабости и клоуплости нестало је и опажају се знаци снаге. Љекари хране боника пажљиво, а њему се добро прохтијева.

БИОГРАД, 1 јануара. — Српска влада и вис. Порта, прокинуте жељом да престану повреде српске границе арнаутским упадајима, поставише заједничке комисаре који су прегледали границу, одредили договорно мјере и саставили записник који је српска влада већ потврдила, а и Порта ће га потврдити заједно.

БЕЧ, 2 јануара. — „Fremdenblatt“ обраћа позоришност на потону изјаву „Journal de St. Petersburg“-а, по којој као да се руска окружница највише тиче 22-ог члана берлинског уговора који утврђује дужност Бугарске да врати Русији трошкове „окупације.“ По томе као да неће бити даље дипломатске акције, ни расправе о политичком положају Бугарске.

БУДАПЕШТА, 2 јануара. — „Pester Lloyd“ поправља извјештај париског листа „Evénement“ о разговору његова уредника са вел. послаником аустријским графом Хојосом. Хојос је рекао да је глас који се проширио о Бесару сасвим лажан (њеким француски и енглески листови објавили су били, да је Бесар наумио дати оставку на пријестолу, што се Бисмарк обвезао руском Цару да неће помагати аустро-угарске политике на Истоку. Ур.) Није ништа познато о какву неспоразуму између Бесара и Његових савезника. Хојос није рекао, да је Бесарска влада против своје воље пристала на уговор о савезу, ни да Француска нема ничега да се боји од Аустро-Угарске.

БЕРЛИН, 2 јан. — Рајхстаг је примио изјаву председника, да је Цар, примавши председничтво, рекао да општи положај ујемчава потпуно мир.

Да се мир сачува, мора Њемачка оружати најбоље своју војску.

ПЕТРОГРАД, 2 јан. — О новој години одликовао је Цар многе, а од министара Дурнова, Маласејина, Вишњеградског, Ернота, Тихачева, Вановског и Хибенста.

БЕЧ, 3 јан. — По почетку потписа као да ће се Бугарској понудити шест пута више зајма но што је скала.

ПАРИЗ, 3 јан. — Камара је изабрала Флокета за предједника.

ПЕТРОГРАД, 3 јан. — Велики Књаз Никола Николајевич старији налази се боље. Нада је да ће моћи кренути у Крим.

БЕРЛИН, 3 јан. — Рајхстаг је одобрио једногласно трошкове од 85 милиона 800 000 марака за измјену војног закона, а 61 мил. 200.000 мар. за умножење артиљерије.

БИОГРАД, 3 јан. — Неоснована је вијест да су преговори о трговачком уговору са Бугарском прекинути. Српски повјереник Стефановић вратио се у Биоград ради болести, а кад оздрави није ће онет у Сриједац. — Бивши посланици: Богичевић бечки, Мариновић париски и М. Христић берлински, пензионисани су. Каљевић је стављен на расположење, а Ђен. консуо у Скопљу Ђока Поповић отпуштен је из државне службе.

БЕРЛИН, 4 јануара. — Пруски Landtag отворен је. Пријестони говор наглашује добре одношаје Њемачке са свијем вел. државама.

АТИНА, 4 јан. — Сви чланови краљевске породице пате мало од инфлуенце. Сви предједници крићанских судова дали су оставку. Народ се на олоку јако узнемирио, што је Шакирић затворио предједника суда у Канеји.

БИОГРАД, 4 јан. — Руски Цар је послао Краљу Александру Своју слику, као уздарје сличног дара што

га је српски Краљ послао Цару приликом свога миропомазања.

ЛОНДОН, 4 јан. — Умрло је маршал Непјер.

ПАРИЗ, 5 јан. — Не потврђује се глас листа „Paris“, да је Русија узјамла 500 милиона франака ради конверзије источног зајма.

ЗАДАР, 5 јан. — Због инфлуенце наређено је да се у свој Далмацији затворе школе на 15 дана. У Задру има много тешких болника од запаље плуће.

БИОГРАД, 5 јан. — Неколико високих личности српских добили су руски одлици. Пронесени глас, да је Русија примила јемство за пошљедњи српски зајам, навлаш је измишљен.

МАДРИД, 5 јан. — Јавља се службено, да се Краљ опоравља.

ПЕТРОГРАД, 5 јан. — „Journal de St. Pétersbourg“ пише: Русија је задовољна видећи како стране новине признају чин, да се, захваљујући поштености политички царске владе, увјерење у одржање мира на све стране оживљава. Та је политика, у осталом, наставила још кад се ови Цар зацарио. Што неке новине веле да их задовољава извјештај министра финансије, ваља забљезжити, да је министар исто то одлучио изјавио још крајем 1887 и 1888 год., по тада као још није био постао „психолошки моменат“ (т. ј. тада га те новине не хтједоше разумјети). Сад је, вели најзад лист, финансијски положај империје доволно јасан да се ваља уздати, да ни кривите ни себеснаји рачуни неће успјети да ту јасноћу помуте.

Цар, у Своме писму московском губернатору, вели:

„Ја се молим Богу, да се развитак унутарње снаге драгог отацтва у новој години изврши посред мира који сви желе и који усређава све.“

ЛОНДОН, 6 јан. — „Тајмс“ у јављају из Петрограда да је ъемачки Цар био наумио поћи ове зиме у

Витебек да лови лов са руским Царем, по сад не може, ради короте за својом бабом. Поћиће на руске маневре, мје сеца августа.

АТИНА, 6 јан. — Пронеси се глас да се изродила озбиљна несугласица између Краља и Трикуписа.

ТУРИН, 6 јан. — Јутрос је објављен први булетин о болести краљева брата, војводе од Аосте. Војводу је снашла запада плуће и захватила дњије трећине десне плуће. Грозница је доста умјерена, даље компликације нема, Краљ долази у Турин.

МАДРИД, 6 јан. — Краљ се даље опоравља.

ИЗ НОВИНА.

Исти дан кад је Миша Димитријевић од мучке руке зликовачке погинуо, изашао је „Браник“ у црном оквиру а са лијепом сликом милога покојника, на једном листу, посвећеном једино спомену Мишину. Из тога листа видимо овај извјештај о црном убиству, изоставајући остало јадање, кога смо и сами препуни:

Да се одмор од посла, који му заједно са бригама нашег народа, памислио је Миша Димитријевић, да проведе свијетле божиње празнике у родбини своје љубљене супруге у Сенти. Тога ради извезао се на Туцил дан са љубом својом и нејаким нећаким својим Милутином на станицу жељезничку, да се у 11 сати и 16 минута крене особним влаком у Сенту. На станици га је дочекао и уредник г. Никола Јоксимовић. Њи пред сам долазак влаком изашао је Димитријевић са сунугом с ојом и уредником листа нашег на перон и тамо се код врата чекаонице са десно стране уредник с њиме разговарао о неким рукопису, који је треба да уђе у лист што долази. Док се они тако разговараху, у један мах појави се разбојник Јаша Томић и мучки удари ножем Мишу Димитријевића с десне стране у прса. То бјеше дјело једног тренутка. Уредник листа Никола Јоксимовић кад виђе то појури на Јашу Томића, који још једном завила нож то

ЛИСТАК „ГЛАСА ЦРНОГОРЦА“.

НАД ГРОБОМ

МИТРА ПЛАМЕНЦА.

Ој, са мора и Босфора — злога збора!
Црне тие долећеле злогласнице,
На господке дворове су починуле;
Пресретни ли двори бјеху, пуста срећо!
Познају се то су двори соколови;
Скоро их је млади соко оставио
И у њима бана Оца остарала
И баницу и два брата — два сокола.
Сви су га се прежељели, жељо пуста.
Срећне гласе очекујућ из пред чуда;
Ал какви су гласи оно — умукнули!
Црне тие што не веле — злогласнице

Да се вата црно коло, неватано,
Да се поје тужна пјесма, непојана,
Да се купе српска браћа, оружана,
Да сокола срету брата — куку, брате.
Мртав им се дома враћа аох, доме!
Црна гласа а зла часа, ој за бога!
Што учиње, Митре брате, брацка дико!
Што на свијет ти омрзну, мој свијете!
Зар на њему блага нема, љуцко благо!
И господства високога, мој племићу!
Зар те с' браће и родбине Пламенаца
Црногорца зазор бјеше, мој јуначе!
Уз Књаза ми сједијаше, мудра главо!
Главарства ти лијепога бјеше дао,
Да ти судиш у Стамболу царевоме
Уз шевате и главаре, мој главару,

За ваљаност и поштење, поштен брате!
Јер си многе књиге залуд изучио
Веле земље и градове упознао,
А језика што самијех знадијаше
Свакој вјери одговора љуцка знаде.
Па још згодан залуд бјеше, горска вило
А љубаван и умиљат, брацко крило!
Ка' коме се живљет не ће, куку брате!
Но се селит прије рока ој, пре куку!
У висине, са којих се враћат нећен,
Окле гласа и поздрава стић не може.
Дас' нијеси кога тамо ужелло?
Или су се они тебе прежељели?
Биће Станко војвода — за њим леле!
Инокосан без својега десна крила,
А ти тачан и вијеран до самрти,

Ни по смрти не остављаш, тврда вјеро!
Војводу ти потражи уз Милоша
А срдари твоји биће уз Стојана.
Све најљепше гласе њима ти понеси,
Па са њима срећан буди, мртва срећо!
А какве су среће дома сад без тебе!
Љуте ране без пребола леле! леле!
Два су срца распарана, ране љуте!
А два рапа допанули, тешких раиа!
Много их је скамењених, Митре брате!
Што се с тобом растављају изненада!
Молећ Бога, да ти души мира даде!
А земља ти Црногорска лапа била!
Оцињ,

Илија Костић.

хтједе Мишу Димитријевића поново ударити, по овај пут је тај удар спријечио уредник листа, кога је разбојник Јаша Томић ножем и десној руди рашио. Но сада уредник свом снагом појури на разбојника, који још једнако витлаше ножем; уредник га обурну на неколико коракаја те видив нож над главом својом, повика му: „Удари мене убијо!“ на што разбојник рече: „Нећу тебе, хоћу онога!“ Међутим се свијет са станице скупио, те један човек потрча у помоћ уреднику ухватив разбојника за руке, који се сада отрже и преко гелендера утече у канцеларију шефа станице, где га је полиција ухватила и одведа.

Све ово бјеше дјело од неколико тренутака. Кад је Миша Димитријевић видио крвавог уредника, он га запиташе: „Шта је то с вама ви сте крвави?“ Но уредник му одговори, да није ништа, него га запита: „А шта је са вама?“ Димитријевић му рече: „Удари ме бандит!“ Међутим су притрчали тамо и др Јован Велимировић и др. Милан Давидовић. У тај мах поче блиједети Димитријевић и поче се заносити, за тим се занесе сасвим, те га прихвати Јосифовић са дром Велимировићем, дром Давидовићем и Митом Јефтићем и намјесте га на земљу. Тад га раскопчаше и на ужае свију констатова др. Велимировић смртносноу рану. Из заноса се Димитријевић још једном трже, и запита за љубу своју. Димитријевић се још једном хтједе да отме смрти, дигао се, хтједе да пође, али малаксалост га савлада. Још рече само: „Ја ћу умријети!“ И то му бјеху посљедње ријечи, јер је за неколико минута за тим већ испустио племенити дух свој. Међутим су и званичници са станице притрчали и понудили су сваку услугу, која је нужна.

Вијест о овом ужасном злочину, поразила је сву варош. Не хтједе томе у први мах нико вјеровати јер сваки држаше, да се не може наћи тако покварена човјека, који ће моћи дићи нож на тако племениту душу, као што бјеше Миша Димитријевић. На ипак се брзо обистини вијест, да је злочиначка рука Јаше Томића из потаје угасила најчистију и најидеалнију живот једног од првих синова народа српског, и неуморног борца за име и понос српски.

На „Матици Српској“ и читаоници вије се црна застана. Читаонички одбор је држао своју сједницу иза ључно је, да се у записник уведе жаљење за губитком најврснијег родољуба и негдашњег свога за-служног предједника. Уједно је одбор закључио, да се на одар самртнички положи вијенац и да на погреб одбор корпоративно учествује. Забава, која је као обично у очи нове године заказана и објављена, неће се одржати због ужасног случаја овог.

Погреб Мише Димитријевића бити ће први дан божића поселије подне у под 3 сата.

Злочиначка рука Јаше Томића угушила је дах оних родољубних груди, које су цијелог вијека свога најтоплије дисале за несретни народ српски.

По улицима је врлио свијет и када су убијцу водили у затвор, народ некупљени је у огорчењу своје гласно викао: на вјешала с њим! Убите скота!

Колико је покварен убијца Томић види се по томе, што је рекао оном пандуру, који га је пратио, да му је жао што није понио револвер, да убије Димитријевића, јер је мислио несретник, да жртву своју није погодено добро.

Приликом предсудања је рекао, да је већ три дана вребао Мишу Димитријевића, да га убије.

Вијест о смрти Мише Димитријевића, као муња се проишљела по српском свијету и са многих страна су нам стигли брзојави у којима се показује велико саучешће за губитком, који је задесио српски народ уследјед мучког убиства Мише Димитријевића.

НАШИ ДОПИСИ.

Оцињ, 27 децембра. — На самано божитње јутро стиже с Лојдовијем паробродом мртво тијело покојног **Митра Пламенца**. Војвода и Гувернер Господин Симо Поповић, Њего. Високопреосвештенство Господин Митрополит Хаци Савла Косановић, турски консул, госп. Феиззи-беј, цијело оцињско чиновништво и још неколико становника свечано су отишли до пароброда, где је Његово Високопреосвештенство Г. Митрополит отпојао евангелије и молитву над мртвачким ковчегом за покој душе покојникова. На ковчегу бјеше сабља и златни бингерац с подугијем низом црногорских и странијех орлена. Господин Лука Ђуrowић, од стране своје и пријатеља, положио је на ковчег ловоров и киперисов вијенац уз њега тужну пјесму над прераним гробом. Пошто се изорнило неколико суза и отпојало „вјечнаја памјат“, Господин Војвода с Господином Митрополитом и осталијем народом вратише се натраг а мртво тијело одвезоше. да га искрцају под Бар.

Црмница, 29 децембра.

За вршијем братом или сином,
Пусти гласи милост утросте че.
И. И. Ђегуш.

Познат је поштованим читаоцима „Гласа Црногорца“ ненадокнадиви губитак, којег је претрпјела општељубљена, родољубива и по народ црногорски веома заслужна породица Пламенчева смрћу своје једине узданице, свог вриједног и васни-таног — **МИТРА**. И ако је угледно уредништво о смрти његовој доста прозборило, ипак се надам, да ће ми уступити мало простора у својој листу да у кратко опишем пренос мртвог тијела из Цариграда у Црмницу и погреб милост и ништа незаборављеног покојника — овђе.

На 12 децембра пренесено је мртво тијело пок. Митра са Емергијана, у Цариграду, на рускоме пароброду у руску пр-кву на Панкалди, где је било и опијело, на којем су присуствовали, у потпуној гали, сви заступници великијех сила. И Вееленски Патријарх, послао је својег изасланика владике. Од стране Његова Величанства Султана, били су Велики Везир и министар странијех дјела. Честити Србин, г. Јоко Давидовић из Пантровића, стаао је на располажење колонијама црногорској и Боко-каторској свој вапор, које су у великом броју изаслале своје делегате, да покојни ково мртво тијело до руске цркве допрате и у цркви при опијелу учествују. Док је покојниково тијело у Емригијану изложено било, читао је заупокојене молитве и Јеванђеља свештеник г. Владимир Грегорић. При опијелу, у руској цркви на Панкалди, чинодјејствовало је свештенство руског великог посланства. На мртвачки сандук положише вијенце: руски вел. посланик, г. Целидов, српски посланик, г. Новаковић и други. Жалосној поворци предњачио је руски велики посланик, који је и мртво тијело допратио до пароброда аустријског Лојда, да се на истоме пренесе у Црну Гору. При преносу мртвог тијела до, и из руске цркве на вапор, тако исто и при опијелу у руској цркви, показаше своје саучешће, не само колоније Боко которске и црногорске, него и сви Срби који у Цариграду живе изаслаше своје преставнике, да при опијелу учествују и поспједују почаст одаду нашем милост покојнику — учешће свију цариград-ских Срба бјеше једнодушно.

Овђе у Црмници кад је стигао глас о прераној смрти поноса нашег, милост покојника, у исти тренутак дођоше фамилији Пламенчевој лична, телеграфска и писмена сажаљења и свакојака саучешћа у њеној превеликој жалости — из свијех крајева Црне Горе и изван. Црмничани сви се листом окуписе око куће Пламенчеве, да голему њихову несрећу горким сузама оплачу.

Први је Његово Височанство Господар и Књаз наш, изјавио Своје Високо сажаљење овом депешом:

„Г. Сердару Саву Пламенцу — Вир.

„Чим разумјех да се твој мирни „и добри брат преселио у вјечност, „наредих да се његово тијело балсамира и пренесе у отачество, које му „је његове младе дане и способности „посветио био; он ће кренути првим „вапором из Цариграда.

„Сердаре, ван је изгуб неналадив; „а и Мој занета је велик. Милостиви „Бог нека буде утјешитељ твојима „родитељима и теби. — **Књаз**.”

Њихове Свјетлости Књаз Петар и Књазина Вирка, осим телеграма коју су из Дубровника послали, пролазећи из Бара на Ријеку Црнојевића, извољене се свратити кући Пламенчевој и изјавише лично Своје жаловање.

При погребу као и при преносу мртвог тијела из Бара у Црмницу, цијела се црмничка нахија окупила. При доласку мртвог тијела у Бару, били су браћа покојникова и рођаци, а у Бару мртво тијело дочекао је многобројни народ од све три вјероисповиједи: православне, рим-католичке и мухамеданске. Такођер било је у Црмници много депутација из других племена, међу којима је била лијепа кита отмијенијех лица из наше пријестонице — са Цетиња. Свак се је најтежао да милост и драгоме покојнику поспједују почаст одаде, а тужним родитељима, браћи и родбини, непрободљиву бол ублажи. Али како ублажити бол, зац-јелити грду рану и напакладити овако големи и неналадиви губитак: староме оцу и остарјелој мајци, браћи, стрицу за онако вршци и васниганим ђетићима? Како допунити празнину коју је покојник са собом оставио? Та покојни Митар Пламенца, служио је на дику и понос не само својим остарјелим родитељима, браћи, стрицу, сродницима и свему црмничком племену, него био је жива нада и узданица свој Црној Гори. Уз оште саучешће свога црногорскога народа, узлази и нарицање црногорскијех покојника над прераним гробом **Митра П. Пламенца** прилаже и своју сузу жалосницу **Црмничанин**.

ДОМАЋЕ ВИЈЕСТИ.

Цетиње, 6 јануара.

(Из Двора.) По староме црногорскоме обичају, како сваке тако и ове године у очи Василјева-днви, стеконше се на Ријеку Црнојевића: сви министри, многе војводе, виши чиновници, сви главари и старешине из свијех крајева Црне Горе, а највише са Цетиња, да код Свијетлог Двора, са Узвишеним Господаром и Књазом нашим дочекају нову годину, а стару осамдесетдевету отправе у број осталијех — у вјечност! Дивно је било погледати одабрану киту јунака црногорскијех на јуначкоме ди-вану уз колено свог Узвишеног Господара, а још љепше Узвишеног Владоца уз Своје соколове. Циком у 12 часова, у поноћи, при раставку старе са новом годином, диже се Његово Височанство Књаз и Господар, те дохвати пуиу чапу рујног црмничког вина и наздрави храброме народу црногорском, Својим поузданим витезовима, молећи Свевишњег Бога да и ове године узме под своју превршну заштиту црногорски народ и да му у свему помогне и унаприједи га на многаја љета! Затим је Узвишени Владалац изволио примати здравце од великодостојника а прву од високопреосвештеног Митрополита, намијењене Њему. Њеном Височанству Свијетлој Књазини и Милени, Његовој Свијетлости Књазу Наш љединку и осталијем члановима Узвишеног Владачког Дома. За тим је Господар наздравио Своме Славном пријатељу и Куму, Његовом Импер. Величанству, Цару Александру III, Царици и свему Царском Дому.

Сјутра дан на дан Св. Василја, у дворској капели Св. Спаса, служио је Преосвештени Господин Митрополит божествену литургију и благодарење. На служби божјој били су присутни, осим Свијетлог Двора, сви министри, сви државни и дворски виши чиновници и многа побожног грађанства.

Послије службе божје, извољо је Његово Височанство Књаз и Господар примати подворење и честитке за „нову љету“ од свијех преставника странијех држава, који су тога ради дошли на Ријеку. Поклонили се и целиваше јуначку десницу Узвишеноме Владоцу: сви наши министри и великодостојници, војводе, главари и народне старешине, из унутрашњости Црне Горе и са Цетиња и многи народ, који се ове године у изванредном броју окупиле на Црнојевића Ријеку.

На подне у зимском Владачком Дворцу био је објед, на који су били позвати сви заступници великијех сила, Преосвештени Г. Митрополит, наши министри и великодостојници.

И наша пријестоница и Ријека Црнојевића, у очи и на Василев-дан биле су окићене заставама; у очи Василјева днви било је освјетљење. На Цетињу, при раставку старе са новом годином, пуцали су тонови са Табије.

(Г. Гавро Вуковић), замјеник министра иностраних дјела, кренуо је јучер пред подне, преко Беча, у Биоград. Г. Гавро носи у Биоград захваљу Његова Височанства Господара и Књазу нашег на великој братској љубави те ју је показао кр. намјесништво и влада Краљевине Србије, и на пријегорним жртвама те их је поднио, и подноси тамошњи српски народ, примивши нашу спротиву која се ради необичне неродице морала поселити у Србију у превеликом броју.

Из Биограда ће Г. Гавро поћи у Цариград.

(Високи чланови Цетињске Читаонице.) Њихове Свјетлости: **Књаз-Нашељдник Данило**, **Књаз Мирко** и **Књаз Петар А. Карађорђевић** благовјесили су одликовати Читаоницу Цетинску уписом у редовне чланове њене. Честитамо Читаоници и њеним члановима!

(Духовне бесједе изван цркве.)

Као што је јављено, држао је у прошлу недјељу ученик III. Богосл. учит. школе, **Божо Вујошевић**, бесједу: „О раду и труду о љубљу,“ а за тим је Милутин Татар критиковао Врачареу бесједу „О празновању недјеље и празника.“ Врачар је бранио своју бесједу, по у главном задовољно се похвалном оцјеном критичара. Апостол је објашњавао Илија Ђурашковић а јеванђеље Лазар Перовић. Присуствовали су: г. г. Митрополит и министар Просвјете. Бесједници Бошко Петровић и Божо Вујошевић обдарени су књигама. Сјутра ће говорити ученик III. разреда Јован Јоветић: „О клетви.“ Бесједу Вујошевићеву критиковаће Милутин Татар. Апостол ће објашњавати Ристо Враћеш, а јеванђеље Ристо Поповић.

(Црни глас из Новог Сада) ети-гао је, као што јависмо у прошлом броју, на Цетиње исти дан кад се мучко убиство догодило. Знајући, како погинули родољуб и књижевник бјеше мио и драг нашем Узвишеном Господару и Књазу, одмах му је Г. Јов. Павловић брзојавио жалосни глас на Ријеку, по у хитњи јавио је само да је Миша Димитријевић погинуо а убио га Јаша Томић.

По највишој царедби запитио је исту ноћ дежурни ађутант и Г. Павловића и уредиштво овог листа, како је погинуо „врли Миша Димитријевић“, дали несретним случајем или по злој воли убице? На то је саопштена цијела депеша А. Пајевића, а иза два дана и она друга те је дошла на овдашње питање о потанкостима злочивачког дјела. — Како је врли покојник, још од 1871 год. кад је био на Цетињу приликом крштења Свијетлог Нашљединка, био ваада одушевљен пријатељ Црној Гори и некрпн бескористан оданик нашем Господару и Књазу, остао је дух нашег Свијетлог Владоца дуго и дубоко потресен грдним недјелом, које би пјесничку душу, и без личног сажаљења, морало и само собом растужити, као ријетко грдило у историји свјетске журналистике, као црна пјега на образу српског новинарства.

(Инолуенца) Од г. др. Миљанића при-мили смо ову потицу: Инолуенца се и код нас показала. До јуче је љекарски констатовао око 45 случајева са Цетиња и околине. Болест почиње са једним или више кратких настуна дрхати и зимоморе по цијелом животу, кишањем, кашљем, сузењем из очију, црвенилом у грлу, често с обложеним језиком, губитком апетита и боловима у трбуху. То су такозвани катарални појави. Од првих знакова придружи се или почиње: јака главобоља, особито у дубини чеда и очију, болови у плевима, крстима, зглобовима и разбитост свега тијела. Уз то дође и грозница, знојење, неки особити немир и неспавање. Овака слика с јасно израженим знацима показује се само на 5—6 одрасле чељади од по енутих 45 случајева и болест је трајала од 3 до 6 дана. Сви остали случајеви проишли су више или мање олако без половине горњих симптома, а многи нијесу ни лијежали у постелу. Из овога се види да је плашња од ове слабости у ширем разијеру неоснована. Што свакидашње, не медицинске новине пишу, да свијет и умире од ове болести, зависи од многих прилика и рђавог начина живота у великим варошима, особито код сиротних класа. Проф. Нотнагел држао је предавање, у ком разлаже да случајно у Бечу ове зиме владају напоредо двије епидемије, сасвим независне једна од друге, на име поред инолуенце и запаљење плућа, те стога има тамо чешћих случајева смрти. У париској медиц. академији био је спор да ли је ова епидемија инолуенца или денга. Држало се и још држи да инолуенца није припадница, него сам мјазматична, т. ј. да зависи од извјесних атмосферних услова. Као што се људи у опште боје неизвјеснога и непознатог, тако и овдје. Правила чувања при овој болести врло су проста: умјерено живити, топло се одије-вати, а кад већ човјек занемогне, лећи у постелу, пмати стрпљења, на доктор већном и не треба, јер болест сама собом пролази. Синоћ телеграфисе г. др. Хадо-пуло, да су се и у Подгорици појавили спорадични случајеви инолуенце.

Пишу нам из Котора.

Вијест да је Његово Височанство Књаз и Господар Црне Горе, извољо обдарити вриједног и честитог старину, Високопреосвештеног Епископа Задарског **Стевана**, **Даниловим** орденом I. степена,

веома је обрадовала све Боко-каторске Србе. Слава нек је витешком Књазу, јер је Преосвештени Стефан удјелењено му одличје заиста и заслужио. Зато которски Срби *) „на младо љето“ послаше општељубљеноме архипастору у Задар ову депешу: „Узнапа свесрдна честитања приликом нове године радосно Вам честитамо ново добивено одликовање Ордена Даниловог првог степена, молећи Свештештва да Вам краси српска прса, за много и много година.“ — Амин да Бог да, додајемо ми.

*) Да ли је можда и друге народности у Босни? Оп. ур. Га. Црногора.

Ч И Т У Љ А.

Примили смо ову објаву:

Преголемим болом у души јављамо свем народу српском, да је узор свеколике омладине српске

МИША ДИМИТРИЈЕВИЋ

као невинна жртва злочиначке руке своју велику душу ланас испустио.

У Новом Саду, на Туцин дан 1889.

Новосадска омладина.

„Браник“ бр. 153 доноси још ове објаве:

С болом у души тугом у срцу јављамо свима сродницима, пријатељима и знацима, да нам је нигда незаборављени мили покојник

МИША ДИМИТРИЈЕВИЋ,

власник „Браника“ и књижевник српски, мучки погинуо од зликовачке руке на Туцин-дан у 11 сати прије подне у 44-ј години живота.

Тјело милога покојника опојаће се први дан Божић у 3 сата после подне у св. Ђурђевској саборној цркви, а по томе предати матери земљи на алмашкоме гробљу.

Лака му црна земља!

У Новом Саду на Бадњи-дан 1889.

Мита Димитријевић, отац.
Ката Димитријевићка, мјти.
Софија Димитријевићка, сестра.
Ана Димитријевићка, рођ. Арадска супруга.
Јулијана Арадска, пуница.
Ђура Пекарски, пашеног.
Мара Пекарска, рођ. Арадска свастика.
Васа Лукић, пашеног.
Софија Лукић, рођ. Арадска свастика.
Милутин Пекарски, нећак и остала родбина.

„Српска народна слободомна странка“ јавља са већом тугом свима својим начелним пријатељима и васцијелом народу српском, да је

МИША ДИМИТРИЈЕВИЋ

највренији члан јој и велики поборник народни насилничком, мученичком смрћу, лицем на туцин-дан у 11 сати прије подне погинуо.

Тјело непрежаљеног нам покојника опојаће се у св. Ђурђевској цркви први дан Божић у 1/3 сати по подне, а затим ће се предати на алмашком гробљу матери земљи.

Н. Сад на бадњи дан 1889.

Српска народна слободомна странка.

ЈАВНА ЗАХВАЛНОСТ.

Са потрешеном душом и ојаћеним срцем захваљујем свима и сваком, који су приликом мученичке смрти мојег покојнога мужа, Мише Димитријевића, дали израза својега саучења и туге над губитком, који ме је задесио. Нека је хвала преч. мјесном и страном свештенству, професорском збору срп. гимназије и више дјевојачке школе, свима корпорацијама, изасланицима, грађанству, пријатељима и познаницима. Нека је хвала свој српској омладини а нарочито великошколској бечкој, будимпештанској, градској, и прашкој а исто тако омладини срп. православне богословије карловачке и гимназије српске новосадске, која је велелепним појањем увеличала ову тужну и страховиту свечаност.

Вјечна хвала свима јер се и ваш глас придружује мени са топлим уздасима.

Удова

Ана Димитријевића
рођ. Арадска.

Из опроштаја дра Стевана Малешевца, Сенђанина, над гробом Миша Димитријевића, биљежимо ово:

Мишо брате, друже, пријатељу! Сјећаш ли се, како смо се млађани завјера

вали, како смо се заклињали, преклињали љуто да ћемо, кад ступимо у живот, по светити рад свој народу нашим; да никад с правог пута сврнути да никад вјером преврнути нећемо!

Седморо нас је било, двојица су прије Тебе отишли бугу на петицу, ал природном смрћу, но ти, несретни друже, пао си као жртва махните освете!

Сви смо се трудили да завјету свом по могућству задоста учинимо, но ти си најсјајније заложу ријеч своју одржао, од првог корака у живот, па до посље дњег уздаха твога!

И гле, — грозне судбине — каква те награда снађе!

Оштарнож убијце, бјесомучном руком нештољиве мржње у груди ти заривен — издаде ти се као признање обилатог двадесетогодишњег извршеног и трудног рада твога!

Но ударцем смртоносног пожа тога ударен је жиг срамоте на цео народ, стид и срам све нас обузима, кад видимо шта се све код нас догодило може.

Тебе оплакује цео народ, оплакује судбину ти горку, оплакује у теби врсна родољубу, племенита и дична сина свога, али оплакује и своју судбину, оплакује срамоту своју, која му је звјерским дјелом гнуснога убице нанесена.

Кроз двадесет готово пуних година, радио си на свима гранама народног живота непрекидно, неуморно! На пољу књижевном и црквено-народном, на пољу политичном и дипломатском, на пољу журналистичком и публицистичком; учествовао си на свима јавним зборовима, који су се држали, на омладинским скупиштинама, на саборима нашим. И то све међу првима, на челу покрета и рада, увијек тамо, гдје је највише требало радити и издирати, увијек на мјесту, гдје је најопасније било. Уз Милетића непрестано док је био на попришту, а после њега држао си душу „Застава“, као органу тадање народне политике. Околностима гоњен основао си за тим са драгом браћом „Браник“, лист независан ка о напрема горе тако и напрема доле — и био си до посљедњег часа душа томе листу.

На сад кад си већ дошао и до независног материјалног положаја, тако, да си цијело своје вријеме могао употребити на јаван рад, сву снагу посветити народу своме, сад кад си обогаћен искуством, испуњен знањем, слободан и независан на све стране, спреман дакле и наоружан од главе до пете свом силом, свим одушевљењем, свом снагом мушком, прегнуо да оствариш идеале младости твоје; сад кад си као орао раширио крила и управно лет твој величанствено у наизгледне висине; сад кад си највише могао и почео користити народу своме; сада баш, сада у пуној мушкој снази твојој — о проклета судбине, — сад је морао умишљај бјесомучног убијце кривим пожем својим све то пресећи све наше наде покосити, усред породичне ереће твоје истргнути те из наручја љубе твоје, отргнути од срца старих родитеља јединца, једину утјеху и потпору њихову, — отргнути од сеје брата заштитника — те саморане родитеље старе изложити свакој биједи и невољи; истргнути из средине народа сина, вазда вјерна, непоколебљива дична! Није ли то грозно немилосрдно титрање судбине са овим многоопштењем народном нашим!

Баш сада кад се после толико годишње борбе један зрачак наде на обзору неба српског појављује; кад имамо неког изгледа, да ћемо бар на црквено-народном пољу видјети жеље своје испуњене; сад пред сазив сабора, кад би нам ти вриједни друже највише требао, кад толико нагомиланих послова чекају, да се сврше, сад кад би нам тако нужна била твоја вриједна рука, твоја истрајна радња, твоје изврсно перо, сад си нас морао оставити, вргнут силом у понос уништења, отргнут са груди народа свога.

Па ко ће нам Мишо брате, — ти перо сабора наших, — ко ће на сабору адресе састављати, ко ли толике уредбе склапати и справљати, ко ли по зборовима као из вјеститељ дјелати, — ко ће у одборима и предсједник и перовођа бити — кад тебе нема!

Мили друже! Та ти си добар био, ти си све на себе примао, и твој и туђ посао, ти си и за себе и за другог радио — ал увијек непрестано радио, ти си опопљив, и љубазан спрема сваког, био, вјеран друговима, добротвор свима, који су те требали, благодаран за најмању ситницу, и гле баш ти, ти да паднеш као жртва од руке крвожедног убице! Имали грозније ироније на живот човјечији!

О вјечити праведни судио! Неће ли из мученичке крви ове да сијне зрачак божанствене свјетлости, те да ожари заке дене духовне, да отвори очи заслијепљенима, да приведе на прави пут залутале.

Губитак, који смо претрпјели смрћу твојом неопишан је, тек ће посљедице показати како је и огроман, а за сада је свакако ненадмив, а много ће требати док се нађе један или више њих, који ће те замјенијети.

При оваким жалосним сликама мора

очајање човјека да обузме, кад види како може свршити онај, који се за јавне наше ствари заузима, овај трагичан свршетак твој, несретни друже, може бити и по томе од злих посљедица што многе може отуђити од јавног рада, малодушине запалити, а неодлучиве на пасивно држање упутити.

Из свега се дакле види да ударац који је продро добре и племените груди твоје, да је тај погодио и цео народ српски са све стране, и за да му тешку рану, коју ће дуго, врло дуго времена видати морати.

Погреб Мише Димитријевића.

Од онога ужаснога часа, када се оно на Туцин-дан пронесе по вароши најпојстрашна вијест о грозном убиству Мише Димитријевића, коме је најпокрваренија душа, мучки убица Томић, проклетом руком својом угасио живот, по домовима и по улицама свугдје и на сваком мјесту све грађанство ове вароши, мало и велико, све што још осјећа клицу морала у себи, све је то обузето истинским саучењем према грозној судбини тога ријетког човјека као што бјеше Миша Димитријевић, а са грозотом се спомиње име убијце и злочинца, Јаше Томића.

Тјело Мише Димитријевића је прелесено било још на Туцин дан у 2 сата после подне у његов дом у грчкој улици. Од тога доба на све до погребна му, који бјеше први дан Божић по подне у 3 сата, вршио је свијет у кућу и из куће покојникове, да се још једном нагледа оног благог лица коме ни ужасна смрт није могла да поруши црте. Пријатељи покојникови: лични и начелни похитаху да горко увиђеној љуби — којој тешко бјеше утјехе давати — саучење своје искажу, да над тјелом мученика сузама олакшају бољу, који их ненадно обхвалише.

Грдан удар, који је задесио народ српски мученичком смрћу Мише Димитријевића, пореметио је у свакој родољубивој кући празник радости и љубави — Божић. Празник тај несесла претвори се за овај мах у тужно сјетовање. И у храмовима светим тужно су одјекивали гласи оне божанствене пјесме: „Слава на висици Богу и на земљи мир међу људима добра воља.“ Зар је могла бити међу људима добра воља онда, кад се на најгрознији начин отворило уверење, да је међу њима попило такво чудовиште, које се усудило, да спреми народу српском овако тужан и жалостан Божић.

*

И ако бјеше Божић, кад сваки Србин сред своје породице проводи, ипак је првога дана Божића послије подне већ зарана напунила се улица грчка, око дома покојникова. Силан се свијет сагата. Многе депутације са разних крајева Српства, стигле да одлају посљедњу почаст великом покојнику, који је као жртва истине, у борби са неманима људским, који засијање отров у народу нашем. Ријетко је видјети овакав огроман скуп, коме је физиономија тако тужна, сјетна и жалосна као што по бјеше пред погреб Мише Димитријевића. Из очију си читао сваком неки бол и тугу. Очи бјеху тумачи огорчења и тужног расположења, јер грло не доби маха, да томе израза даде. Још један час на ће се тјело пошлјети у цркву. Јаук и плач вјерне љубе а сада несретне удовице покојникове, и сестре му миле и старог бабајка и остале мајке и нејаког нећака Милутина продиране у срца свијета силнога, и риједак бјеше, који могао етегнути мушкога срца, да не заузми и да не проплаче. Оваког погребна не намиг свијет одјде. Непрегледна гомила свијета у којој бјеху многе депутације из разних мјеста гдје наш народ живи и многе корпорације из мјеста. Кренула се у 3 сата, кроз лебну улицу на великом улици у св. саборну цркву. Напријед су шлa дјела основне школе за тач ученице више дјевојачке школе на гимназији а за овим слушаоци богословије. Пред свадомом је пошла омладина: богословска и великошколска и омладина свију сталежа виђене, којих бјеше 52 на броју, а претпознате са разних крајева српства, од друштава разних и начелних и личних пријатеља покојникових. Око свадуга су пошлa војводице овдашњи грађани и странци из сваког сталежа по двојица. Тако се кренуо тужни спровод овај на опшједу у саборну цркву. На опшједу чинодествовали гл. прота новосадски су Милан Тирић, протојереј Павле Балта, Милан Суботић парох лединачки, Стеван Јовић протопресвитерски канцелар карловачки и овдашњи ђакон Милан Стоја. На опшједу су пјевали ченици наше гимназије.

Над саmrтничким одром покојника спремио се да говори у име „Матине Српске“ др. Милан Савић а др. Стеван Малешевћ у име личних и начелних пријатеља, по духовна вјает је забрапила држање говора у цркви. По свршеном опшједу кренуо се импозантан спровод на алмашко гробље. Тек тада се видјело колико је велико саучење показано

неумрлом покојнику; многобројан свијет се није дао прегледати. За вријеме спровода пјевали је низмјенце наша гимназија и омладина богословска тужно „Свијати Боже.“ Не памте људи да је некога, још од укупа владике Платона, опозико много свијета до хладнога гроба отпратило, а на овом погребу незаборављеног Мише Димитријевића, прекрпано је силан свијет онај широки друм који води гробљу алмашком, да се једва могао прегледати цео спровод. Не знам који већма бјеху заступљени, мушки или женски, али бјеше ту обојета пола у више појасева од најмлађе омладине до најстарије поштовања достојне остарине, која напрезаше старачку снагу да само до гроба може испратити и ондје се посљедни пут опростити са земним остатцима својега и народнога љубимца Мише Димитријевића. Из свију сталежа, све што бјеше задануто племенитијим човјечанским осјећањем, прибрало се бјеше на овом величанственом спроводу да ода заслужну пошту народном поборнику, па и сами наши ратари и земљедјелци у великом броју оставише најсвечанију божићну трпезу, да могу учинити што као Срби и људи дужни бјеху да учине према човјеку, који је за све њих до посљедњег уздаха свога непрестано мислио и радио.

Присјело се и гробу ладном. Говорници хтједоше на гробу да се опросте од великог родољуба и мученика народа српског, но тамо се опет полиција умјиеша желећи од говорника, да се у бесједама не дотичу политике и начина ужасне смрти покојникове, јер се полиција по свима добивеним извјештајима бојала изгрести каквих, против виновника смрти покојникове од стране огорченог народа, која би се огорченост по мишљењу полиције бесједама још већма раздражила и тиме непредвиђеним догађајима повода дати могла. Како се жељи полиције није могло према приреди саме ствари одговорити, то су и говори на гробу изостали.

И отпоја се посљедње погребно „вјечнаја памјат“ и отворена рака прими мученичко тјело једног од највећих млађих родољуба српских.

И сад настане најтужнији приказ, кад се појаше спремати да мртвачку сирину са милим покојником у хладни гроб спуште. Разлијегаху се по ваздуху очајни гласи највећнијих ерлаца сестре за јединим братом, остарјеле мајке и оца за сином јединцем, кроз које продиране врснак неутјешне вјерне љубе покојникове: Мишо, који добри, паметни Мишо! Суди му боже, који ми уби сву ерећу и све добро моје. Овај је приказ растужио и расипакао све који имадоше срца у грудима, те ондје видјеше и осјетине неизмјерну тугу и преголем бол породице, пријатеља и поштоватеља за љубљеним, племенитим и узоритим покојником.

Кад смо се са гробља кућама својим враћали растуђени и расипакани, већ је сумрак на земљу пао, да својим црним покровом цео свијет покрије, као што бјеху наше душе и наша срца нељим јадом и големом тугом притиснута и покривена. Вјерна љуба оплакује ријетког супруга, несретни родитељи туже горко за поноеним и њежним сином и утјехом и потпором својом, а сестра лије сузе за милоеним братом, но остаје још једна, још неиспакана суза, суза народа српскога, која ће се екаменити да за увијек чува гроб великана и мученика свога и док је те сузе, а то ће бити док је народа српског, дотле ће се чути и каства народна: Проклет нека је онај, чија је злочиначка рука ископала гроб Миши Димитријевићу!

Приликом нарања (обдукације) мртвога тјела Мише Димитријевића, пронађено је и доказано, да је објесни проклети Јаша Томић, својим убиличким пожем јединим смртоносним ударом пресекао главну жилу, тако звану arteria aorti и да је врх ножа продр* са десне стране прениу чак на лијеву страну до срчане маринице, коју је продр* и дотакло се рубу сала у којем срце лежи, те је услјед тога и морала тако нагло за 15 минута напустити смрт. Том је приликом још пенито констатовано, што је изненадило и најближе пријатеље покојникове. Навие пронашло се да су обје плуће, срце и сви остали унутрашњи органи тјела тако снажно и здрави били, да би покојник Миша по томе могао дочекати најдубљу у старост преко 80 година. А по оној бледоћи Мишиња лица, пријатељи Мишињи никад нијесу слутили, да је у њему тако напредно добро здравље, јер пок. Миша имађане још два брата, који помријеше у млађем добу, те се држало, да и сам Миша не би могао одољети јачој болести. Но ето како их је у томе разувјерио Јаша Томић, који је десном руком чланке писца, а шуваком својом руком нож у тако племените груди као што бјеху груди Мише Димитријевића.

ДОМАЋА ЧИТУЉА.

Лицем на Василев-дан кад се бијаху угасили посљедњи сунчани зра-

ци, стиже нам поштом тужна и ненад-
на вијест, да се је на 23. прошлог
мјесца над утрнутим животом

Јована Иванишевића.

невидовно и ненадно узглед тужна свијећа,
самртно воштаница.

Тај нас је неочекивани глас живо по-
тресао, јер ми се нијесмо надали Нијесмо
се запета надали томе тужноме гласу;
надали смо се на против, да ће наш глас
запојати весељем, јер се млади Иванише-
вић није спремао да навијек овај свијет
остави, већ да пред српским народом своје
млађано име прослави, и нотално музичким
звучама развесели ојађено срце српског
народа. С тога његова прерана и ненадна
смрт, још више нас је ожал стила.

Млади, а већ ето покојни Иванише-
вић, родио се на Цетињу, гдје је почетне
школе изучио. Из Црне Горе пресељено се
уједно са својим родитељима у Србију,
гдје је код српске владе и браће наше у
кравеници, обилате помоћи нашао — а
Србија му поста другом рођеном мајком.
О трошци српске владе, учио се млади и
први црногорски музичар при музикалној
конзерваторији у Златном Прагу. Црни
удео још прије дана, на 23. децембра
окрзао се на ријеци Волтави у велику
рупу, гдје су леж ејали и ту се на несре-
ћу удавио. Несретни младић коме су музи-
кални стручњаци најбољњу будућност про-
рицали, оставио је оца, мајку и брата, те
је лицем на наш Божић у Златном Прагу
сахрањен, уз свестрано саучешће својих
судругова и доброг чешког народа.

Јојдан Црногорац, који није такав
само по имену, без двојбено ће, ако је
имао срећу упознати младић Иванишевића,
на ону тужну вијест о ненадној смрти
његовој, оклевети ово сузном жалосницом:
ми смо га познавали, ми смо дакле и пропла-
кали. Млади Иванишевић љубио је са
свим жаром младењачке душе и Црну Гору
гдје се родио и кравениу Србију гдје се
узгојио. Још није био навршио 29-ту годи-
ну. Така иска му буде питома чешка
земља, а вјечан спомен у нашем народу.

Вучета Лазарев Јовановић

На неколико дана пред Божић преми-
нуо је у вјечност Вучета Лазарев Јовано-
вић овим случајем:

Покојник нашао је са својим сном Радиво-
јем, да га Божић приправе друк у својој бравеници,
у којој су нашла један дуб пошећ и отпочи-
у ејали, тако један другог мијењајући доклен се већ
било приближило да дуб наше. Но пошто је син
Вучетин у пошљеднем маху друк ејкао рече својом
оцу: „чувиј се да те дуб не притисне, о је већ бли-
зу да наше“, отац му рече „неће овамо паути, по
овај удари пошљедни пут ејекром а дуб крене па-
дати, на један-пут гласовито рече му син „беже,
притисне те“, жалосни Вучета не послуша сина,
не надајући се да ће га дуб притиснути на један-
пут дуб падне и старог притисне. Ох! те жа-
лости, ни жли на земљу није пауно. Ојађели му
син гласовито зајка, те на тај жалосни глас
екну се више друга, који покојника на под дуба
паде и његовој кући однесе.

Покојнику је било 50 год. Још од 62-ге год.
био је заван од једне руке, у којој је добио рану на
јучаком рањенику у непријатељима, ће му је било
познато, што је био урићен у средњу класу црно-
горских рањеника, одређен као и остали такви под
генују сваке године у злато по 4. тал. рачунавајући
од те године на све до сада.

На ово глас ејекто се небројног народа на
жалост његовом остатку, а највише његовом пре-
ојалошћеном сину му Радивоју, који је до тога
доходио, да себе убије, говорити као да је од њего-
на маха, али то није као што он мисли, већ је то
несретни случај, или боље рећи несметротност.

Знамо да Бог дана нас на овом свијету, али
и заповиједа да се чувамо од свега онога, што је
ало и што би рђаво могло нанјети човеку, за које
су небројни примери од Бога дати на овоме свијету,
те да се као и од сваких рђавих случајева клоњи-
мо, тако и од оваког.

Не можемо пропустити, а да овим жалосни-
јем путем не најавимо зајаву свима сродницима
и пријатељима, који су покојника ожалили.

Ожалошћени:

Брат Спасоје Бурчин.

син му Радивоје са остатком,

Јовановић 27. децембра 1889.

Милоша Јовановић.

Мали гласник.

Послије вишегодишње болести, иза
мал да не послије двије године њемачког
Цара Вилхелма, умрла је у Берлину његова
у дова — Царица Аугуста, у 79. години
живота. Аугуста Марија Луиза, њемачка
Царица и краљица пруска, кћер је великог
војводе Карла Фридриха Саксен Вајмарског
и велике кнегиње Марије Павловне, рођена
је 18. (30) септембра 1811 у Вајмару, удала
се 30. маја (11 јуна) 1829, за ондашњег
принца Вилхелма пруског, касније краља
пруског и Цара њемачког Вилхелма I, а
удовица је од 26. фебруара (9 марта) 1888.
Из њеног брака родио се син, касније
несретни Цар њемачки Фридрих III, и кћер
Луиза, удала за војводу баденског. Обоје
је два или три дана прије смрти од инзалусице,
којој се придружила и упала плуће.

Принцеза Аугуста Саксен-Вајмар, би-
ла је као ђевојке напредног лијсна, удала
се по жељи родитеља прије 18. године за
принца Вилхелма сина Фридриха Вилхелма
III, на 31. маја 1829. Надзирила је сама на

узгој своје ђеце и водила је бригу за њихово
васпитање. Била је добротворка свеме
народу.

— У Бразилији владала је прошлијех
дана тако велика вручина, да је термојер
показивао до 40. гради Фелсијус у хладу.
Ради тога појавила се и опнијем крајевима
жута грозница.

— Руска влада одлучила је, да се
између Житомира и Бердичева сагради
нова жељезница, који ће рад започети
идућег прољећа.

— Званични штампански листови јав-
љају, да је млади краљ Алфонс изван сва-
ке погибељи.

— Српски обртници држали су прош-
лијех дана своју скупштину у Нишу, на
којој једнодушно закључише, да се не
примају на поправку ствари које нијесу
у Србији фабрициране. Овако и треба
поступати да се заштите домаћи производи.
Други дан Божића, био је позван радикални
одбор Биограђана, на коме су се сложили
о петицању одборничке листе за општину
Биоградску.

— Руска војничка комисија у Одеси
прегледала је јужне руске жељезнице, на
којијема чине се припреме, да буде све у
реду за мобилизацију. Руски микстар
комуникације предложио је да се гради
жељезница од Сиратова до Одесе, да би
тако Волга била спојена са Црним морем.

— О новој години, међу осталијем,
рекао је Краљ италијански и ово: Било је
вријеме, кад се ја не бих смијео усудити
да кажем: „још 14 дана трајаће мир.“
Сад смо много мирнији, јер зближење
Њемачке и Русије знатно потпомаже одржа-
ње мира.

— Српско пјесачко друштво у Загребу
приређује на дан Св. Саве бесједу с
игранком у друштвеним просторијама Кола.
Чист приход намијењен је фонду сиромашних
Срба ђака у Загребу.

Умјетност.

ДВАЕСНЕТО-ГОДИШЊИЦА

Гђе Милке Гргурове Алексићке.

У недјељу 17. ов. м. — као што смо
већ напријед јавили, наша прва умјетница
г-ђа Милка Гргурова прославила је
двадесет-петогодишњицу својега умјетнич-
кога рада.

Око 11½ часова из јутра могли су се
примјетити први посјетници који хитаху
у правцу „Добриниче улице“ у којој је
стан г-ђе Гргурове.

На вратима у предсобљу, дочекао
нас је г. Алексић са својом само њему
својственом љубавишћу и увео у дворницу.

У сред укуено намјештеног салона,
стојаи је јубиларка, окружена умјетницама
и умјетницима са наше Талије: пред њоме
писац „Немање“ довршавао је свој поз-
дравни говор од којег смо могли чути само
још ове посљедње ријечи: „Од дружине
загребачке.“ Посље ових ријечи додаде
умјетници два умјетнички израђена сребр-
на свијетљака — поклон загребачких ко-
лега.

Приступило ближе јубиларки да јој
и ми наше ердачне жеље изјавимо. У про-
стој хаљини од сивасте свиле, ведрог лица
на коме се примјећиваше она мирноћа и
она задовољство каквог га човек осјећа,
кад посље озбиљног и мучног рада пости-
гне своју циљ. умјетница стајаше пред
нами.

Познато се гости поздравиле заузвемо
мјеста.

Наше читатеље без сумње ће инте-
ресовати да им опишемо како изгледа стан
у коме борави прва наша умјетница.

Стан наше умјетнице је скроман као
што је и наша умјетност. У средњем салону,
од лијева тризарија и од десна соба за
рад ето то замјесују оне раскошно намје-
штене „виле“ јевропских умјетника. Али
ипак зато овај по свијетским појмовима
скроман стан показује одлику укус са којим
се наша умјетница одикује.

Зидови салона од горе до доле за-
стрт су одабраним српским ћилимима и
и кеџеља између којих се види овдје
ондје по којој странац се далеког истока
— персијски ћилим — као да је одје поред
ових малобројних ћилимова српске домаће
индустрије, умјетност зато, да се види да
српски ћилимови могу надржати утакмицу
ових размажених најсавршенијих иточњач-
ких производа, који су освојили свијет.
На вратима портирје од српских кеџеља,
на прозорима завјесе од српских тканина.

У једном углу понамештани су угодни
фотоји пред њима мали и велики египћани застр-
вени румуњским и бугарским тканимама
и шареним везанам перширима — све то
позива и рекао би маму човека да се ту
дуго задржи у пријатномо ћеретању. И
зидови споредних соба украшени су срп-
ским ћилимима са којима је и под застрт.

Све је меко, угодно, пријатно, рекао
би човек да овдје не може допрти жагор
е поља, прави азил, у коме се човек мо-
же да одмори и опорави од свакидашњег
живота, од бриге борбе и напрезања.

У овоме мирноме склоништу наша
умјетница проводи часове својега одмо-
ра, прибира нову снагу те да је понова
жртвује на олтару наше умјетности.

Био сам срећан те сам добио мјесто
у непосредној близини јубиларке наше.
Између осталог рече ми да се осјећа сна-
жнија по икада, да може издржати сав труд
и напрезање у своме раду. Ово ми бјеше
веома пријатно чути, а знајући интересо-
ване наше публике према Милки Гргуровој
не могах а да ово не дам јавности. Наш
говор непрестано прекидаху бројаши и че-
ститке које са стране из наше престолни-
це непрестано стижаху.

Један интересантан приказ који се
може доживити само у умјетничкоме дру-
штву бјеше ме пријатно изненадио.

Једна од познатих умјетница са наше
Талије, чија је веселост у опште позната,
сјећаше у једном скривеном углу салона
и разговараше се; наједан пут устаде па-
де на кољена пред јубиларком, обави ру-
ке око њезина врата и са гласом пуним
љезности и искрености протена јој ове
ријечи: „Је ли Милка да сам те увијек
вољела и да те никад нијесам наљутила?“

„Јест ти си вазда моја била“ бјеше
одговор а сузе љубави блистаху се у њи-
ховим очима.

Понова се овом приликом увјерих да
данас још само умјетници имају смјелост
да изнесу своје осјећаје свијету на мидик.

Мало за тим умјетница устаде и до-
веде ме до једнога малог стола на коме
стајаше слика Њ. В. Краљице Наталије са
свејеручним подишем.

„Ево са овим поклонима Њ. Величан-
ство Краљица благовољела је одликовати
ме овај дан, са чиме ме је до дубине душе
најпријатније дирнула“ за тим извади из
једне дивно израђене касете за нак.т, пи-
смо Њ. Величанства са којим је Краљи-
ца благовољела честитати двадесето-годи-
шњицу јубиларке. На касети је урезано:
Г-ђи Милки Гргуровој на дан 17. дец. Кра-
љица Наталија.

Писмо Њ. Величанства гласи овако:
„Госпођо,

Ви навршујете данас двадесетогодиш-
њицу ваше умјетничке каријере. Ни за
један дан, ни за један тренутак ни неоста-
висте наше биоградско позориште прате-
ћи са вјером у будућност његове рђаве
дане а са радошћу добре. Увијек на вашој
дужности служећи за углед свима, како
вашом издржљивошћу тако и вашим тален-
том сви којима на срцу лежи ова установа
најискреније вам изјављују своје признање.
Честитајући вам дан вашег јубилеја
ја само желим то да још дуго времена
будемо имали задовољство да вам се ди-
вимо, а ује то вас молим госпођо, да будете
увјерени у моје најбоље расположење.

Наталија“.

Умјетница је добила још неколико
поклона од својих колега и пријатеља.
Министри просвјете и правде — управили
су своје писмене честитке. Председник
друштва Св. Саве г. Св. Николајевић
поздравно је јубиларку од стране друштва.

А наш књижевни одбор позоришни?!
А наша пјесачка друштва у којима је
г-ђа Гргурова толико пута драговољно
суделовала?! — — —

Српска омладина у Бечу међутим
сјетила се је наше умјетнице. Сем тога из
свију српских крајева Црне Горе, Далма-
ције и Војводине јубиларка је добила
многобројне честитке међу овима и од
Змаја Јована Јовановића и од Антонија
Хаџића. Сем тога и поједине личности из
Беча, Париза и Лондона сјетиле се 17.
децембра.

Завршујући ове редове дознадосмо
да је Новосадска позоришна дружина
послала г-ђи Гргуровој сребрн заворов
вјенац и писмену честитку које ће јој
један члан нашег народног позоришта
предати.

— Овако је скромно прослављен дан
двадесетогодишњице наше прве умјетнице.
Ми јој желимо да нам још дуго година
свијетли својом правом умјетничком свје-
тлошћу на небу наше Талије!

„Велика Србија“.

РАЗНЕ ВИЈЕШКЕ

(Из горјела позоришта) У
1889. ој години изгорјела су она позоришта:
на 9 (21) јануара сент Паул у Минезоти;
27. јануара (8. фебруара) у Алдешету у
Енглеској; 25. марта (6. априла) у Монпелје-
ру у Француској; 25. маја (6. јуна) у Барди-
ју у Енглеској; 8 (20) јула Витебеско у
Русији од грома; 21. августа (2. септембра)
велики цркве у Нант у Француској; 9.
(21) септембра у Коршеу у Италији; 8.
(20) децембра у Вудинешти; театар Либео
у Мадриду и Theatre la bourse у Бриселу;
затим: у Цириху, у Фиренци у Хевре и у
Ахену. Код својих пожара, осим неколико
рањених, није било ни једног артва. Види
се да 1889. години за позоришта није била
најпријатнија! И ова година неизгледа боље,
јер ових 6. посљедњих позоришта, из-
горјели су од 1. јануара по римском кален-
дару.

(Тежина дима) Професор Роберт
прорачунао је, да температура дима, што се
вије над Лондоном сваки дан, износи 6000
метерцената, и да у томе даму пропалне
каменог угља годишње 45.000.000 марака.

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ.

Много ојалошћени ради преголеми
несреће која нас је постигла приликом
не падне и преране смрти нашег нигда
незаборавног и нигда доста прежаљеног
сина, односно брата и синовца:

МИТРА ПЛАМЕНЦА,

који се посље кратког боловања, вршећи
своје дужности на прам Узвишеном
Господару и свом отачаству Црпој
Гори, преставио у Цариграду днём
10. децембра, у 37. години свог млађа-
ног живота.

Ова наша не зацјељива рана
нашла је утјехе, у колико је могуће,
код Узвишеног Господара и Краља
нашег, код многих високих и
отмених лица и браће Срба у Цариг-
раду, код наших сулеменика у
Црмници, код поштованог цетинског
грађанства, код многобројних и чести-
тих лица из Црне Горе и са стране,
који нам путем поште и телеграфа
изјавише душевна саучешћа у тузи
нашој, или похиташе да многобројни
учествују при опјелу у руској цркви
у Цариграду, при спроводу и погребу
у Црмници, или настојаше да нам на
буд који начин бол ублаже а немогући
сваком на посе да се достојно захва-
лимо. изјављујемо овим путем сваком
по имену најтоплију и најсрднију
благодарност.

Петро Пламенац, отац.

Мара Пламенац, мати.

Сердар Саво и Ићо Пламенац, браћа.

Стана, сестра.

Војвода Илија Пламенац, стриц, у
име своје и све ојалошћене фамилије.

ОБЈАВА.

Број 1148

Министарство Финанције да-
ваће се на лицитацију на дан
15-га фебруара 1890.

Контрат ће се дати ономе,
који се за најнижу цијену
обвеже набављати из инозем-
ства морске соли, добре врсте,
прегодишњене — по мостри
која се налази у канцеларији
Министарства Финанције, — и
предавати је у државне мага-
зине: на Плавницу, Ријеку и
Вир.

Контрат ће се учинити
за осам милиона килограма
(да се предају у течају
времена које ће означит при
лицитацији канцеларија Фи-
нанције) — у три до четири
године од прилике.

Влада књажевска тражиће
од подузимача, 1000 напо-
леона кауције, у готовом нов-
цу, или шест стотина хи-
љада килограма соли као де-
позита у магазин. —

Они, који би жељели лицити-
рати морају се на горе о-
значени дан пријавити у кан-
целарији министарства Фи-
нанције, гдје ће се држати
лицитација.

Цетинје, 15. децембра

1889. године.

Канцеларија
Министарства Финанције.